

Miroslav Koudela

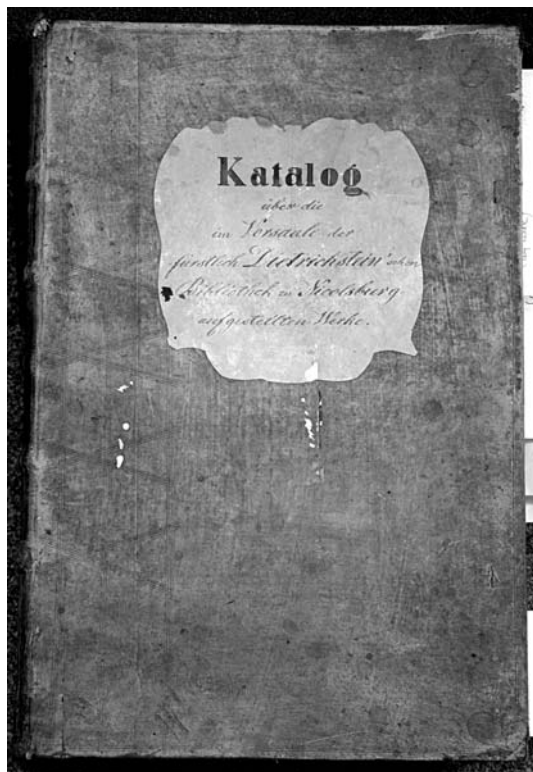
Weintridtova knihovna

Hlavní sál mikulovské zámecké knihovny na fotografii z počátku 20. století (foto archiv Regionálního muzea v Mikulově)

Takzvaná Weintridtova knihovna byla po knihovnách hoffmanské a pruskovské třetí velkou knižní sbírkou získanou v polovině 19. století do mikulovské zámecké knihovny. Jejím původním majitelem byl významný katolický osvícenský myslitel Vincenc Weintridt. Tento stoupenec myšlenek Bernarda Bolzana se významně zapsal i do dějin města Mikulova, když zde v letech 1843–1849 zastával úřad probošta Význačné kolegiální kapituly sv. Václava. A jak později uvidíme, zasáhl nepřímě i do historie mikulovské zámecké knihovny.

Budoucí šestnáctý mikulovský probošt se narodil roku 1778 ve Vídni jako syn zaměstnanec vídeňské zastavárny.¹ Po gymnazijních studiích dosáhl postupně univerzitního vzdělání v několika oborech: ve filozofii, v právech a teologii. Již během studií pronikl do vysoké vídeňské společnosti, když se stal vychovatelem v rodině hraběte Stadiona.² V roce 1806 byl vysvěcen na kněze a o dva roky později byl jmenován profesorem náboženské vědy na filozofické fakultě vídeňské univerzity. Ve svých přednáškách se výrazně odchyloval od předepsané linie výuky a pod vlivem především Kantovy filozofie přednášel teologickou problematiku velmi svobodomyšlně. Shromáždil kolem sebe okruh oddaných posluchačů, do něhož patřily mj. i takové osobnosti jako hudební skladatel Franz Schubert, malíř Moritz von Schwind, ale i mladý František Josef z Dietrichsteina, pozdější majitel mikulovského panství.³ Osudným ve Weintridtově kariéře univerzitního profesora se však stalo až jeho váhání s vyřešením jednoznačného nesouhlasu s tezemi jeho pražského kolegy Bernarda Bolzana. V roce 1820 byl Weintridt odvolán ze své funkce a později byl za trest poslán jako farář do dolnorakouského Retzu.⁴ Zde strávil „rakouský Bolzano“ dvacet let, než jej jeho někdejší posluchač a obdivovatel František Josef z Dietrichsteina povolal do Mikulova a ustanovil jej novým proboštem zdejší kolegiální kapituly.⁵ V postavení prvního muže mikulovské kapituly pak setrval až do své smrti 3. prosince roku 1849. Mimochodem: Weintridt byl prvním mikulovským

Katalog Weintridtovy knihovny z roku 1872 (foto Milan Karásek)

proboštem, jehož se již netýkala nutnost příslušnosti k šlechtickému stavu. V roce 1843 bylo totiž zrušeno nařízení císaře Karla VI. z 14. listopadu 1713, podle něhož museli být představení všech kapitul alespoň v nejnižším stupni šlechtictví.⁶

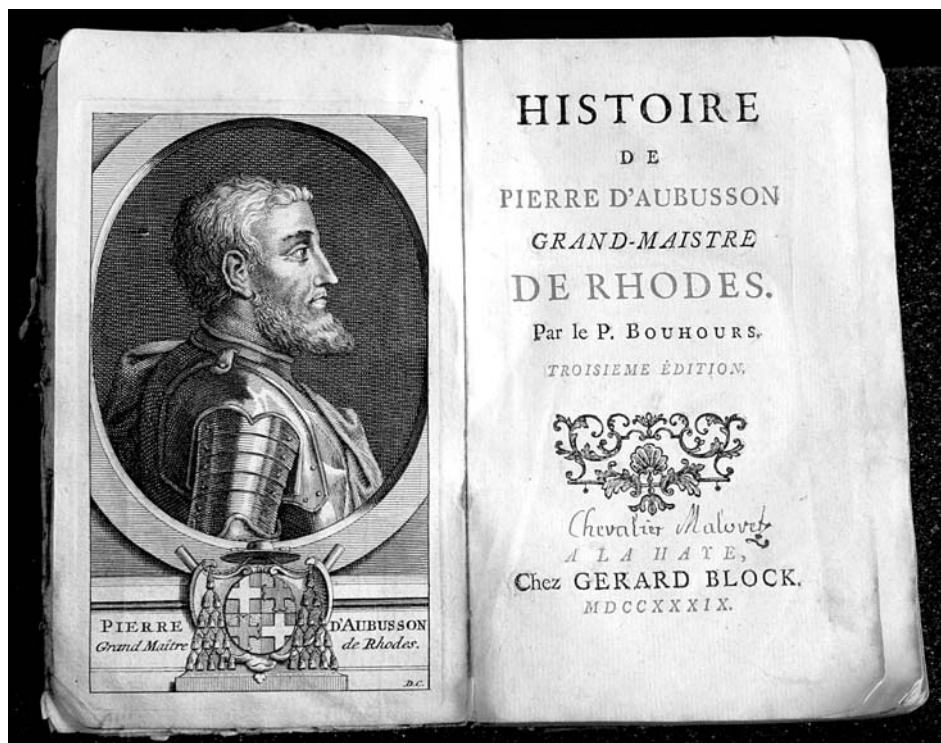
Vincenc Weintridt strávil v roli probošta pouhých šest let, avšak i tato poměrně krátká doba stačila k tomu, aby se výrazně zapsal do mikulovských dějin. K jeho nepřehlédnutelným počinům patří například zřízení večerní školy pro dospívající mládež, dětských jeslí – prvního zařízení tohoto druhu na Moravě – nebo špitálu pro služebné osoby.⁷ To vše na svůj náklad. Probošt Weintridt byl též velmi aktivní v péči o svěřené kapitulní majetek. Například v roce 1847 byla na kolegiálním kostele sv. Václava nákladem více než 10 000 zlatých provedena kompletní výměna krovu i střešní krytiny.⁸

Nejznámější jsou však jeho činy a postoje v revolučním roce 1848. Liberálně smýšlející Weintridt se – v rozporu s obecnou představou o postojích vysoce postavených prelátů – postavil na stranu měšťanské

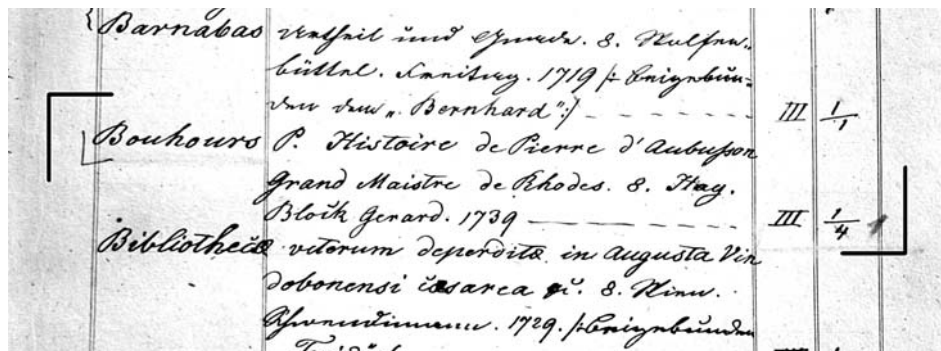
revoluce. Aby získal finanční prostředky na podporu Národních gard (v Mikulově se ustavily hned dvě – jedna židovská a jedna křesťanská),⁹ odprodal knížeti Františku Josefovi z Dietrichsteina za 300 zlatých celou svou vzácnou knihovnu.¹⁰ Přesto se tato výjimečná osobnost za svého života vděku nedočkala: navzdory svému svobodomyšlnému smýšlení a podpoře myšlenek revoluce se stal v roce 1848 cílem útoku revolučních radikálů z ulice, kteří – považující jej za jednoho z reprezentantů starých předrevolučních časů – mu kamením vytloukli okna.¹¹

Povšimněme si nyní poněkud podrobněji osudů bohaté Weintridtovy knihovny poté, co se stala součástí mikulovské zámecké knihovny. Přestože za ni výše zmíněných 300 zlatých zaplatil kníže František Josef z Dietrichsteina (v letech 1808–1854 majitel mikulovského panství) již v roce 1848, zdá se, že ke skutečnému fyzickému odevzdání vzácného knižního fondu do rukou Dietrichsteinů došlo až po proboštově smrti v roce 1849. Podle katalogu z roku 1872, který pořídil tehdejší zámecký knihovník Antonín Brun, obsahovala Weintridtova knihovna 1 578 děl ve více než 1 750 svazcích.¹² Jednalo se tedy o poměrně rozsáhlou knihovnu, která je proto v literatuře označována jako třetí (chronologicky) velká knižní sbírka po již zmíněných knihovnách hoffmanské a pruskovské, jež významně rozmnožila dietrichsteinskou zámeckou knihovnu.¹³

Weintridtova knihovna byla původně uložena v malém sále (předsáli) mikulovské zámecké knihovny. Zda se na toto místo dostala ještě na konci roku 1849 (probošt Weintridt zemřel v prosinci tohoto roku), nebo až na počátku roku 1850, není zcela jasné. Jistá je pouze skutečnost, že novému knižnímu přírůstku dietrichsteinské knihovny musela ustoupit stará zámecká zbrojnice, která byla ve zmíněném malém sále zámecké knihovny umístěna až do srpna roku 1849.¹⁴ Z katalogu Weintridtovy knihovny z roku 1872 víme, že celý její knižní fond

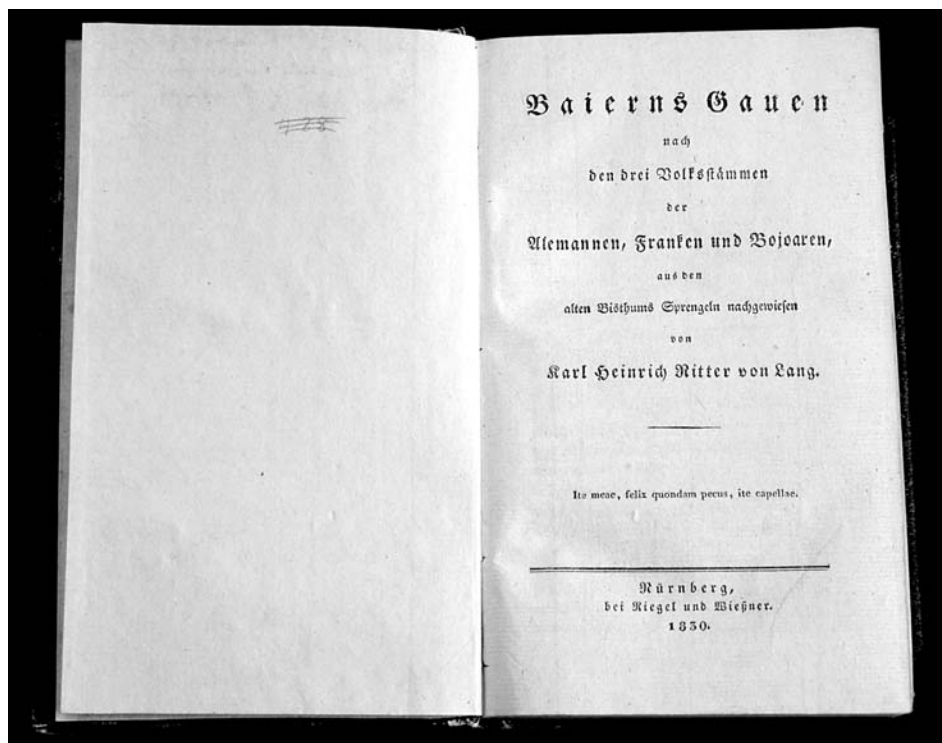
Bouhours, Dominique: Histoire de Pierre d'Aubusson Grand-Maître de Rhodes, La Haye [Den Haag] 1739 – titulní strana a frontispis (foto Milan Karásek)

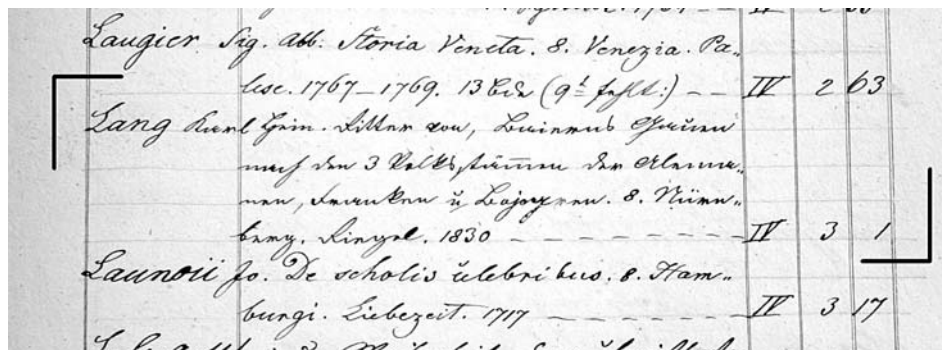
Bouhours, Dominique: Histoire de Pierre d'Aubusson Grand-Maître de Rhodes, La Haye [Den Haag] 1739 – detail zápisu v katalogu Weintridtovy knihovny (foto Milan Karásek)

byl uložen ve dvou skříních. Ty jsou v katalogu označovány římskými číslicemi III a IV, což nás opravňuje k domněnce, že v té době, tj. v roce 1872, byla již v předsálí zámecké knihovny umístěna kromě Weintridtovy knihovny také nově získaná knihovna mikulovských piaristů, jejíž součástí byla i soukromá knižní sbírka piaristy Františka Ignáce Kassiana Halašky, významného přírodovědce, matematika a astronoma první poloviny 19. století.

Až do počátku 20. století zůstala úplná Weintridtova knihovna jako uzavřený celek uložena ve zmíněných dvou skříních v malém sále mikulovské zámecké knihovny. V době působení knihovníka Rudolfa Pindtera (mikulovským zámeckým knihovníkem v letech 1900–1907)

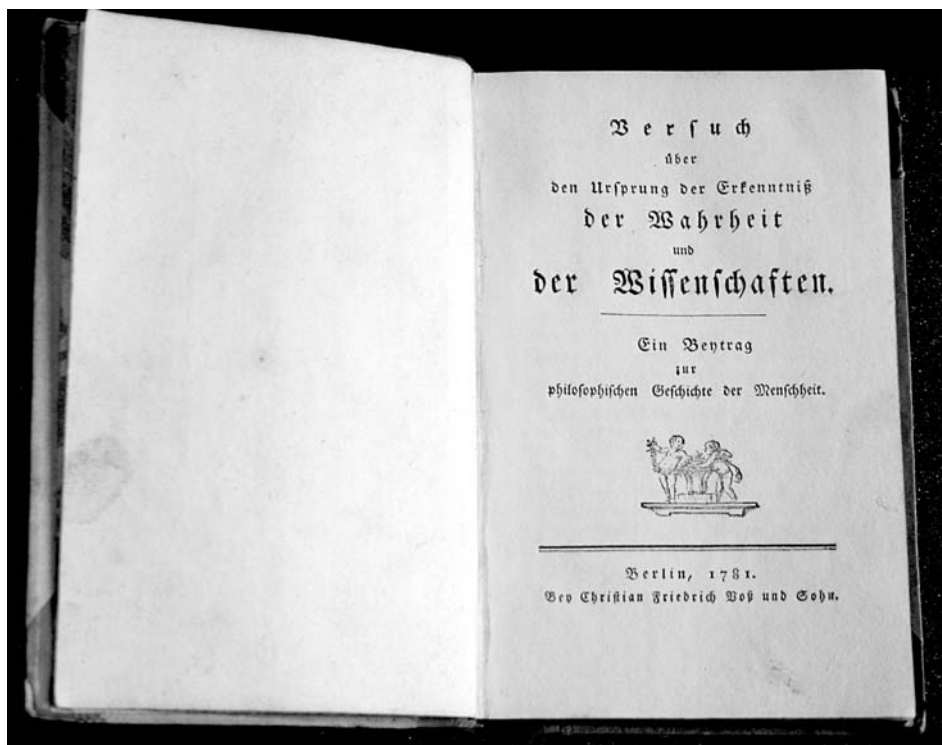
Lang, Karl Heinrich: Bayerns Gauen nach den drei Volksstämmen der Alemannen, Franken und Bojoaren aus den alten Bisthums Sprengeln nachgewiesen, Nürnberg 1830 – titulní strana (foto Milan Karásek)

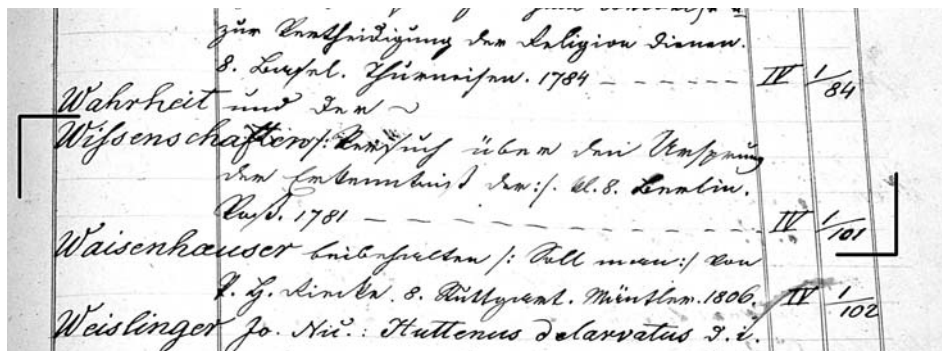
Lang, Karl Heinrich: Bayerns Gauen nach den drei Volksstämmen der Alemannen, Franken und Bojoaren aus den alten Bisthums Sprengeln nachgewiesen, Nürnberg 1830 – detail zápisu v katalogu Weintridtovy knihovny (foto Milan Karásek)

ovšem došlo k prvnímu roztržení původně uceleného knižního fondu. Pindter probíral Weintridtovu knihovnu a některé knihy převedl do hlavního sálu mikulovské záměcké knihovny.¹⁵ Tyto přesuny pak výrazně označil a zaznamenal v Brunově katalogu, jak se ostatně můžeme v katalogu samém přesvědčit.

Ovšem největší pohroma pro Weintridtovu knihovnu přišla až ve třicátých letech 20. století, kdy byla společně s celou dietrichsteinskou rodovou knihovnou nabídnuta v několika aukcích k prodeji. Aukce probíhaly v letech 1933–1935 zejména ve Vídni a v Luzernu a mikulovská záměcká knihovna při nich přišla o většinu svých nejvýznamnějších děl. Pro příklad

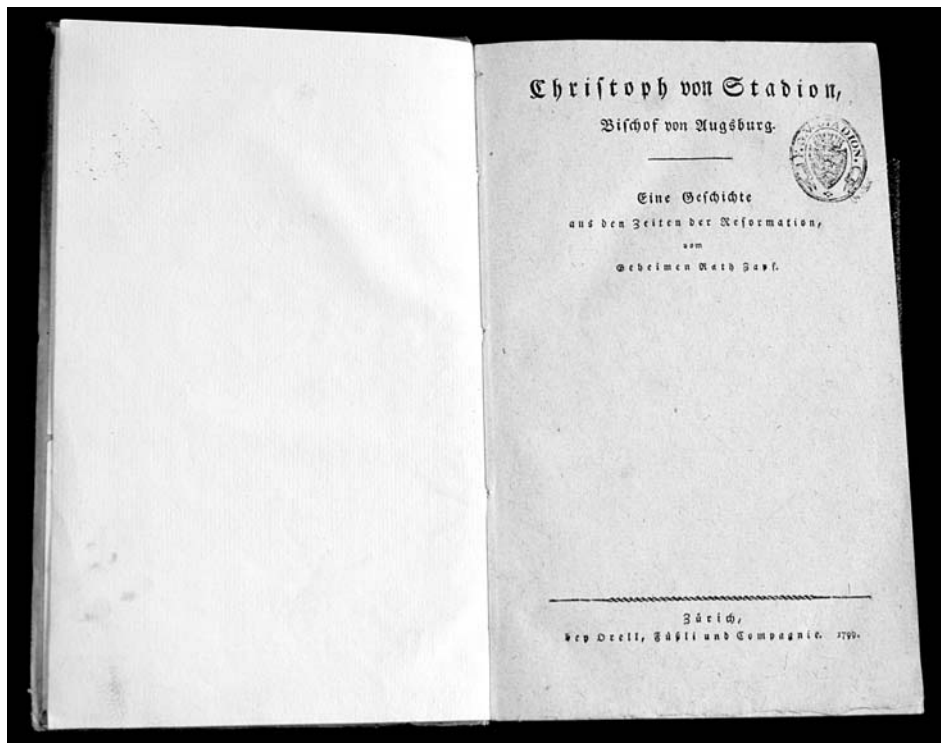
Versuch über den Ursprung der Erkenntnis der Wahrheit und der Wissenschaften. Ein Beitrag zur philosophischen Geschichte der Menschheit, Berlin 1781 – titulní strana (foto Milan Karásek)

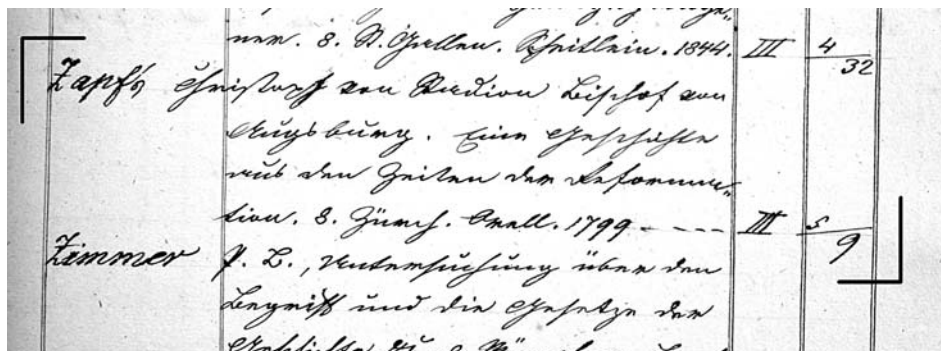
Versuch über den Ursprung der Erkenntnis der Wahrheit und der Wissenschaften. Ein Beitrag zur philosophischen Geschichte der Menschheit, Berlin 1781 – detail zápisu v katalogu Weintridtovy knihovny (foto Milan Karásek)

uvedme, že z původních 903 prvotisků jich dnes najdeme v zámecké knihovně pouze 27.¹⁶ Z aukcí vyšla značně ochuzena i Weintridtova knihovna, jak uvádí tehdejší archivář Miroslav Trantírek, její knižní fond se zmenšil na polovinu: z původních více než 1 750 svazků zůstalo v Mikulově jen 881 svazků.¹⁷

Mezi léty 1947–1959 byla mikulovská zámecká knihovna ve správě Okresního archivu v Mikulově, který se také prostřednictvím Miroslava Trantírka postaral o její nové uspořádání, protože po skončení druhé světové války byla ve velmi chaotickém stavu.¹⁸ Práce na novém uložení knižních fondů v mikulovské zámecké knihovně byly skončeny v roce 1955,

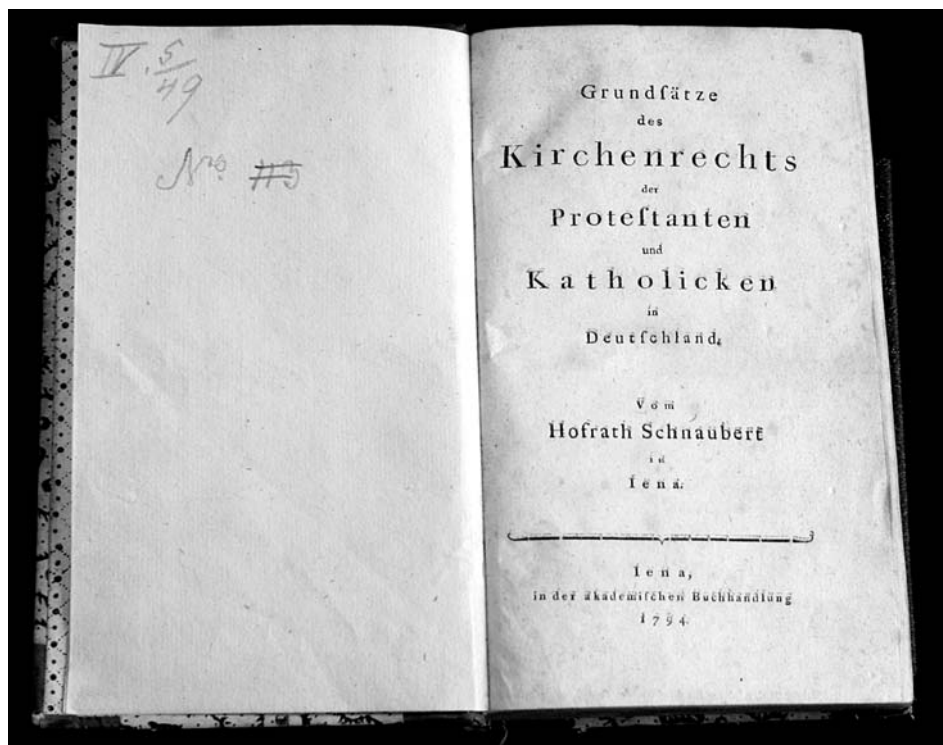
Zapf, Georg Wilhelm: Christoph von Stadion, Bischof von Augsburg. Eine Geschichte aus den Zeiten der Reformation, Zürich 1799 – titulní strana (foto Milan Karásek)

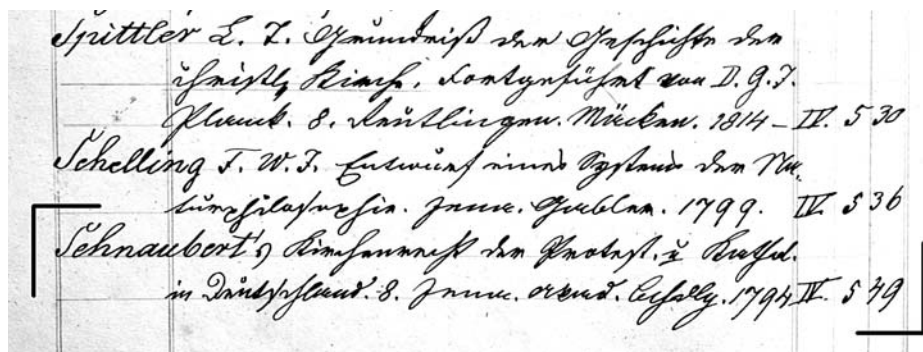
Zapf, Georg Wilhelm: Christoph von Stadion, Bischof von Augsburg. Eine Geschichte aus den Zeiten der Reformation, Zürich 1799 – detail zápisu v katalogu Weintridtovy knihovny (foto Milan Karásek)

a jak ve své práci o dějinách knihovny uvádí M. Trantírek, byla celá knihovna uvedena do stavu podle původních souborných celků, z nichž jedním bylo i torzo bývalé Weintridtovy knihovny.¹⁹ Ta byla uložena jako uzavřený knižní fond čítající již zmíněný počet 881 svazků v jedné skříni v hlavním sále mikulovské zámecké knihovny.²⁰

V roce 1966 došlo k nové reinstalaci celé zámecké knihovny.²¹ Došlo k novému uspořádání, které však bohužel nerespektovalo původní celistvost dříve samostatných knižních celků, jako byly např. piaristická knihovna, Weintridtova, Halaškova knihovna, domáci příruční dietrichsteinská knihovna či osobní knihovna Alexandra z Dietrichsteina. Všechny svaz-

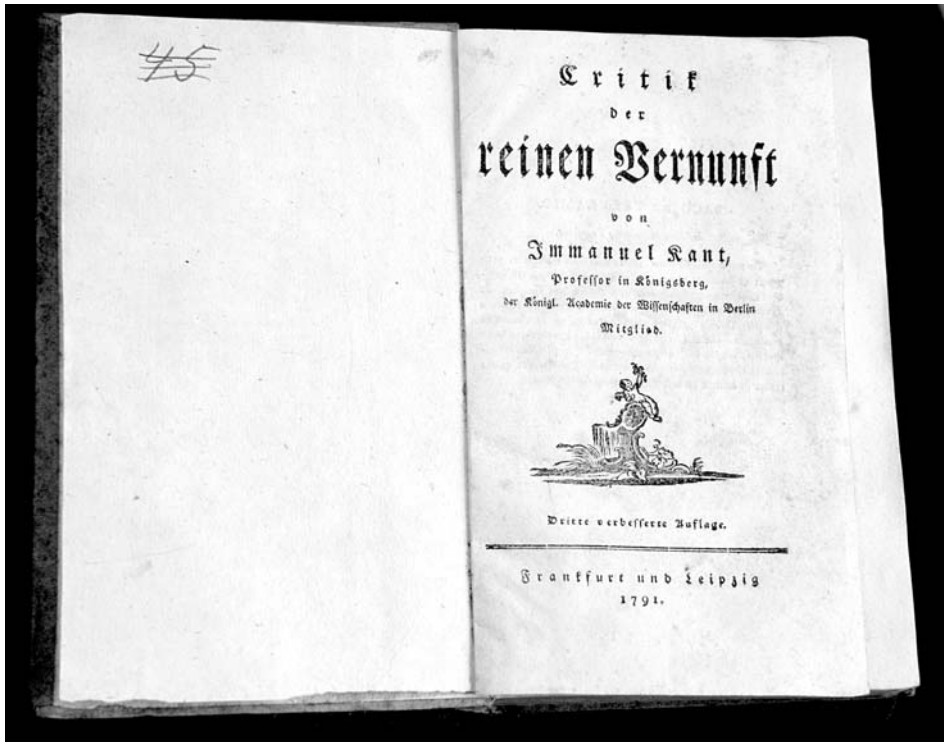

Schnaubert, Andreas Joseph: Grundsätze des Kirchenrechts der Protestanten und Katholiken in Deutschland, Jena 1794 – titulní strana (foto Milan Karásek)

Schnaubert, Andreas Joseph: Grundsätze des Kirchenrechts der Protestanten und Katholiken in Deutschland, Jena 1794 – detail zápisu v katalogu Weintridtovy knihovny (foto Milan Karásek)

ky byly necitlivě sloučeny do jednoho chaotického souboru. Knihy z bývalé Weintridtovy knihovny jsou tak rozptýleny po celém hlavním sále mikulovské zámecké knihovny a jejich identifikace je v lepším případě značně ztížena, ne-li přímo nereálná. Z uváděného počtu 881 knih je možné dnes s jistotou přisoudit příslušnost k Weintridtově knihovně jen u nepatrného počtu děl. Záruku, že se jedná o svazek, který byl kdysi v držení vzdělaného mikulovského probošta, máme určitě pouze v případě těch děl, která obsahují přímý doklad o Weintridtově vlastnictví, jako např. štítek s jeho jménem, popř. vlastnoruční vlastnický vpisec či jiná poznámka vztahující se k němu. Předpoklad, že kniha patřila do Weintridtovy

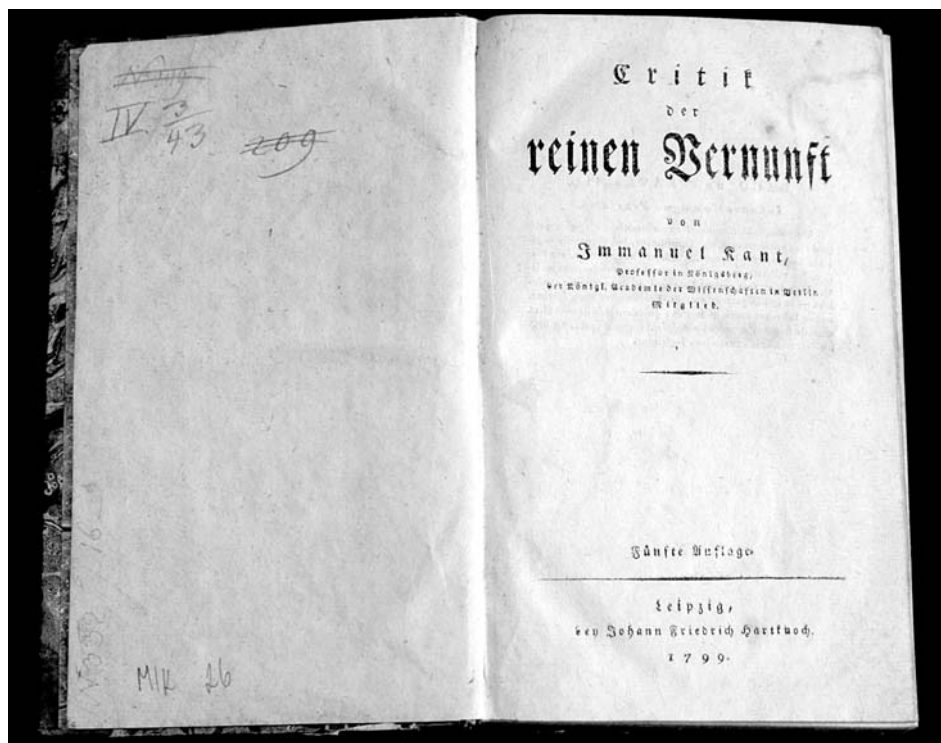
Kant, Immanuel: Kritik der reinen Vernunft, Frankfurt und Leipzig 1791 – titulní strana
(foto Milan Karásek)

Kant Immanuel: Kritik der reinen Vernunft.		1791	IV	4	9
Kinderrateri Posthuma seu orationes in-		augurales v. s. Josenaii. Wittenb. 1807	IV	4	20
Kant Immanuel: Kritik der reinen Vernunft.		8. Aufl. in Leipzig. 1791	IV	4	57
Kant Immanuel: Philosophische Abhandlung d. Gew.		Leipzig. 1799. 3 Bde.	IV	4	58
Kant's Philosophische Abhandlung d. Gew.		Leipzig. 1817	IV	4	59

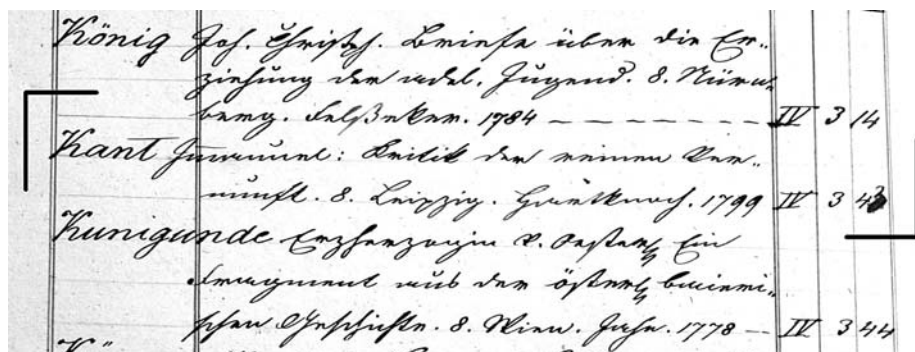
Kant, Immanuel: Kritik der reinen Vernunft, Frankfurt und Leipzig 1791 – detail zápisu v katalogu Weintridtovy knihovny
(foto Milan Karásek)

knihovny, pak můžeme ověřit nahlédnutím do Brunova katalogu z roku 1872, a pokud tam dané dílo nalezneme, můžeme s pravděpodobností hraničící s jistotou prohlásit, že tato kniha byla kdysi součástí knihovny vzdělaného osvícenského filozofa a myslitele.

A knihovna to byla kdysi vskutku bohatá a vzácná. Obsahovala především díla filozofická a náboženská, jak se sluší na byvšího profesora náboženské vědy na vídeňské univerzitě, avšak byly zde také spisy historické, pedagogické, filologické, včetně několika jazykových učebnic, či knihy beletristické.²² V katalogu Weintridtovy knihovny nalezneme také jedenáct prvotisků včetně iluminované německé bible z roku 1483, je však patrné, že ani

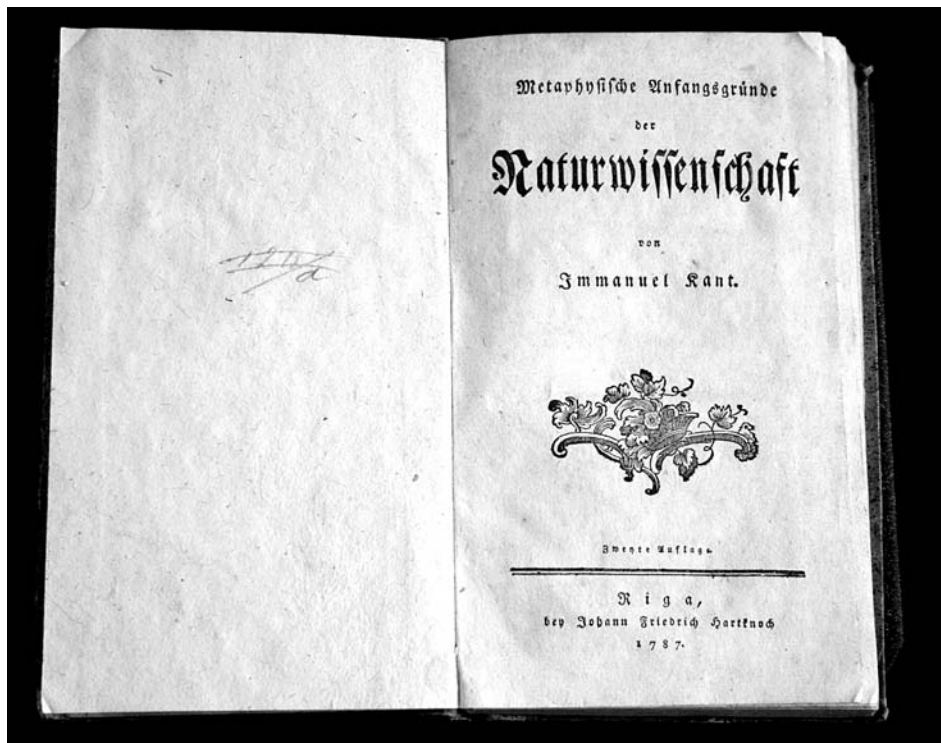

Kant, Immanuel: Kritik der reinen Vernunft, Leipzig 1799 – titulní strana
(foto Milan Karásek)

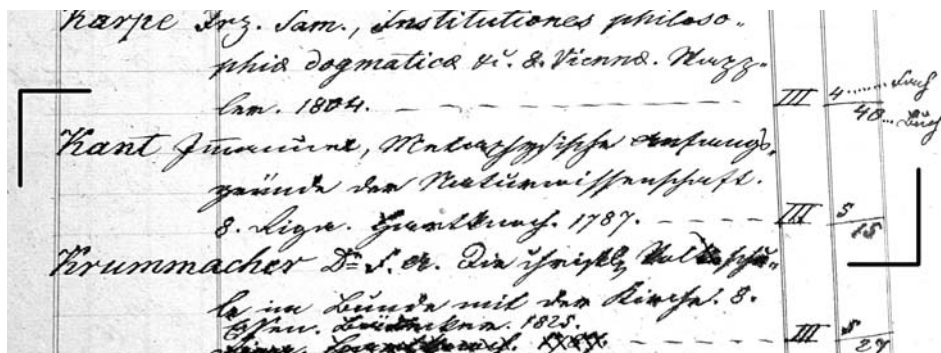

Kant, Immanuel: Kritik der reinen Vernunft, Leipzig 1799 – detail zápisu v katalogu Weintridtovy knihovny
(foto Milan Karásek)

jedna z těchto incunábulí po dražbách ve třicátých letech minulého století v Mikulově nezůstala. Podobný osud potkal také většinu děl Immanuela Kanta, která Weintridt jako stoupenec Kantovy filozofie téměř v úplnosti shromáždil – často se jednalo dokonce o první vydání jednotlivých Kantových spisů. Dnes můžeme v mikulovské zámecké knihovně najít jen jejich velmi skromné torzo. Patří sem například druhé vydání *Metafyzických základů přírodní vědy* (Kant, Immanuel: *Metaphysische Anfangsgründe der Naturwissenschaft*, Riga 1787), které zde nyní můžeme nalézt pod signaturou MİK 3184, nebo třetí a páté vydání *Kritiky čistého rozumu* (Kant, Immanuel: *Kritik der reinen Vernunft*, Frankfurt und Le-

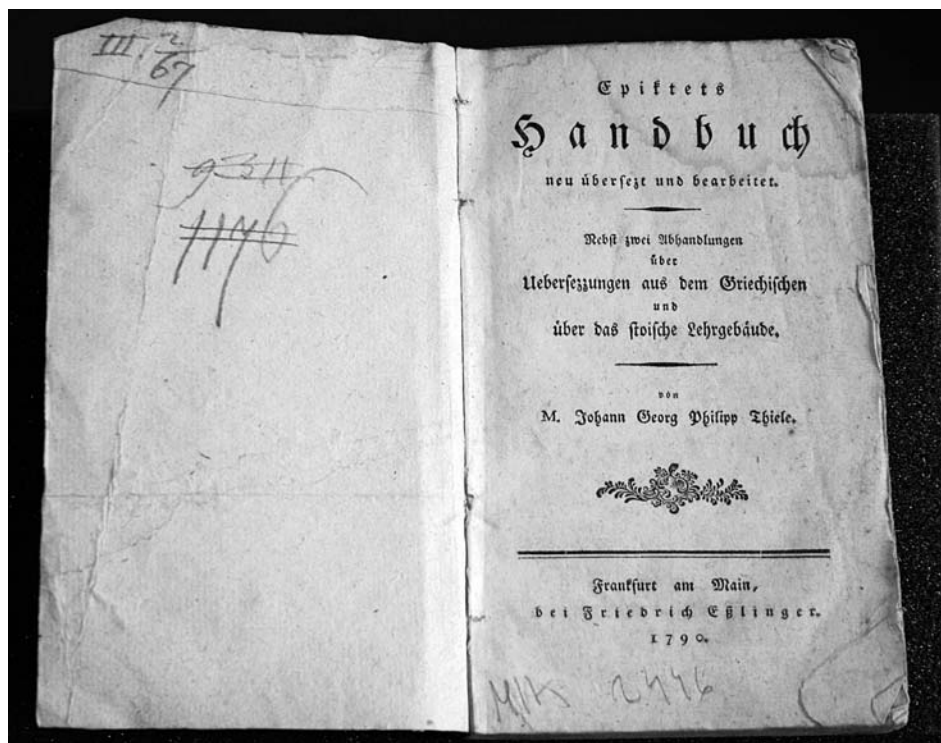
Kant, Immanuel: Metaphysische Anfangsgründe der Naturwissenschaft, Riga 1787 – titulní strana (foto Milan Karásek)

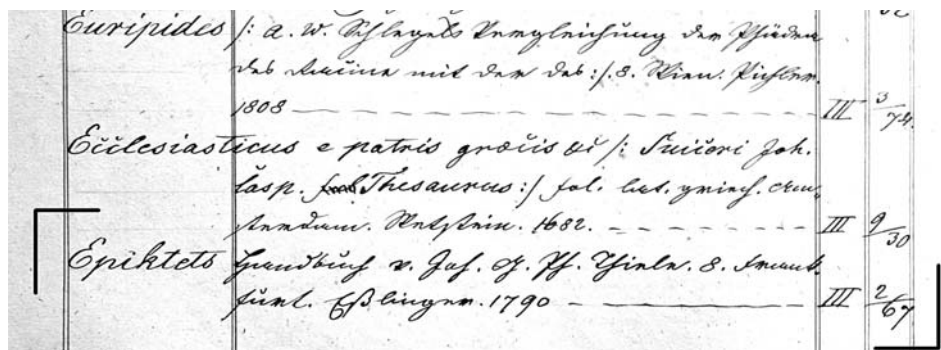
Kant, Immanuel: Metaphysische Anfangsgründe der Naturwissenschaft, Riga 1787 – detail zápisu v katalogu Weintridtovy knihovny (foto Milan Karásek)

ipzig 1791; resp. Kant, Immanuel: Kritik der reinen Vernunft, Leipzig 1799), jež nesou signaturu MIK 3453, resp. MIK 26.

V mikulovské zámecké knihovně lze také najít stopu po Weintridtově pobytu u hraběte Stadiona, když během svých vídeňských studií byl v jeho rodině vychovatelem. Dokládá to kniha pojednávající o působení Kryštofa von Stadion na augsburském biskupském stolci v první polovině 16. století, která je opatřena heraldickým razítkem Stadionů (Zapf, Georg Wilhelm: Christoph von Stadion, Bischof von Augsburg. Eine Geschichte aus den Zeiten der Reformation, Zürich 1799); dnes nese signaturu MIK 3222. Nezpochybnitelné

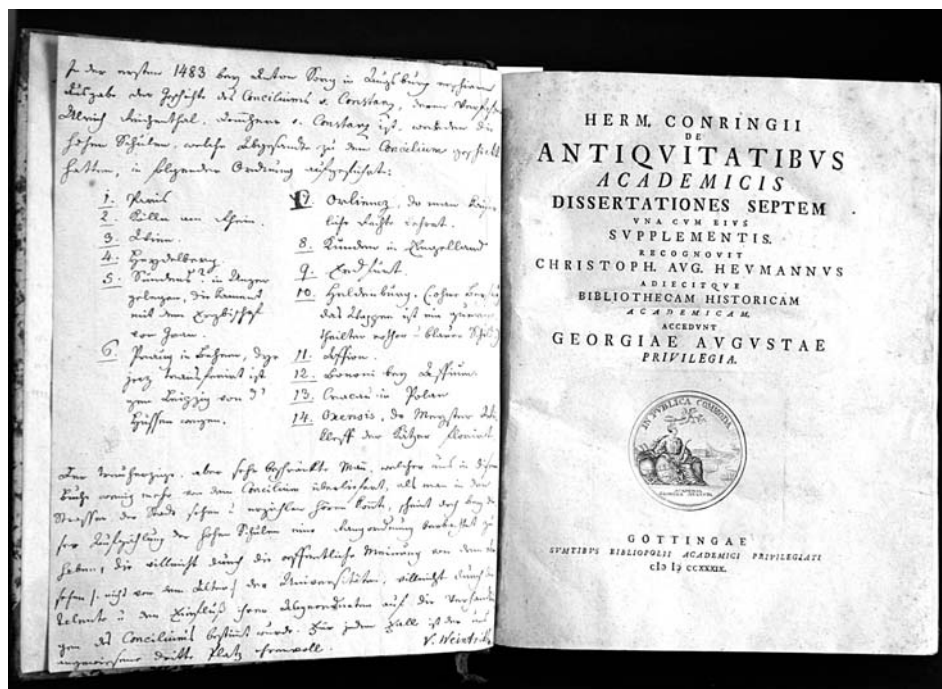

Epiktet: Handbuch neu übersetzt und bearbeitet. Nebst zwei Abhandlungen über Übersetzungen aus dem Griechischen und das Stoische Lehrgebäude von Johann Georg Philipp Thiele, Frankfurt am Main 1790 – titulní strana (foto Milan Karásek)

Epiktet: Handbuch neu übersetzt und bearbeitet. Nebst zwei Abhandlungen über Übersetzungen aus dem Griechischen und das Stoische Lehrgebäude von Johann Georg Philipp Thiele, Frankfurt am Main 1790 – detail zápisu v katalogu Weintridtovy knihovny (foto Milan Karásek)

je Weintridtovo vlastnictví knih, které jsou na předním přičesť opatřeny štítkem „Weintridt Vincenz“. Patří sem například pojednání o zásadách církevního práva u protestantů i katolíků v Německu (Schraubert, Andreas Joseph: *Grundsätze des Kirchenrechts der Protestanten und Katholiken in Deutschland*, Jena 1794), stručný souhrn mravních zásad antického stoického filozofa Epiktéta (*Epiktet: Handbuch*, s. l. a.) či filozofický spis s podtitulem *Príspevek k filozofickým dějinám lidstva (Versuch über den Ursprung der Erkenntnis der Wahrheit und der Wissenschaften. Ein Beitrag zur philosophischen Geschichte der*

Conringius, Hermannus: De antiquitatibus academicis dissertationes septem, Göttingae [Göttingen] 1739 – titulní list a frontispis s vlastnickým vpiskem Vincence Weintridta (foto Milan Karásek)

Caniz, Annis, s. Spitzfelsen. 8. Leipzig. Grünau. 1727	III	47
Castres Pops de, Le génie du Prêtre. 8. Paris.	III	58
Datubeisourt. 1842. - - - - -	III	58
Conringii Herm., De antiquitatibus academicis.	III	69
4. Göttingae. 1739 - - - - -	III	69
Confessionale Domini Antonini Archiepiscopi	III	69
Florentini. 4. argentini. Ilach. 1496 - - - - -	III	69
Catechismus ex decreto S.S. Concilii Tridentini. 4.	III	71
Pontius. Reliqui. 1727 - - - - -	III	71

Conringius, Hermannus: De antiquitatibus academicis dissertationes septem, Göttingae [Göttingen] 1739 – detail zápisu v katalogu Weintridtovy knihovny (foto Milan Karásek)

Menschheit, Berlin 1781), kterážto díla dnes v mikulovské zámecké knihovně najdeme pod signaturami MIK 2361, MIK 2447 a MIK 2676. Naproti tomu životopis velmistra Řádu maltézských rytířů Pierra d'Aubusson, který na konci 15. století hájil ostrov Rhodos proti osmanským Turkům (Bouhours, Dominique: *Histoire de Pierre d'Aubusson Grand-Maistre de Rhodes, La Haye [Den Haag] 1739*), sice štůtek se jménem někdejšího mikulovského probošta nemá, zato je na předsádku perem napsáno „Weintridt“. Lze tedy předpokládat, že také tato francouzsky psaná kniha byla součástí Weintridtovy knihovny (současná signatura MIK 3492).

Několik knih v dnešním knižním fondu zámekské knihovny obsahuje i vlastnoruční vlastnický vpisec Vincence Weintridta. Jde například o latinsky psaný spis od zakladatele německé právní historie Hermanna Conringa (*Conringius, Hermannus: De antiquitatibus academcis dissertationes septem, Göttingae [Göttingen] 1739*), který nyní nese signaturu MIK 2288, či příspěvek k dějinám Bavorska (*Lang, Karl Heinrich: Bayerns Gauen nach den drei Volkstämmen der Alemannen, Franken und Bojoaren aus den alten Bisthums Sprengeln nachgewiesen, Nürnberg 1830*), v mikulovské zámekské knihovně pod signaturou MIK 5075.

Velkým pomocníkem při pátrání po knihách z bývalé Weintridtovy knihovny je pocho-pitelně již několikrát zmiňovaný Brunův katalog z roku 1872. Vzájemnou konfrontací kaž-dé knihy s tímto katalogem by snad bylo možné celou Weintridtovu knihovnu – v podo-bě, jaká se nám dochovala po aukcích dietrichsteinských knih – zpětně rekonstruovat. Obzvláště v těch případech, pokud by každá její kniha byla opatřena lokační signaturou odpovídající údajům o uložení uvedeném ve zmíněném katalogu. To by však byla práce vskutku sisypovská (myšleno spíše ve smyslu namáhavá a konce neberoucí, než zbytečná či marná), protože vzít do ruky téměř 12 000 svazků knih a každou z nich porovnat z ka-talogem Weintridtovy knihovny je úplně mimo reálnou náplň práce každého zámekského knihovníka. To ovšem nevylučuje tzv. náhodné nálezy, kdy je nějaká kniha, která byla původ-ně vytažena z regálu s úplně jiným záměrem, namátkou konfrontována s katalogem a ukáže se, že vzdor všem zákonům pravděpodobnosti patří toto dílo také do souboru knih někdejší-ho prvního muže mikulovské kapituly. To je případ i dalšího vydání filozofického učení sto-ika Epiktéta – v případě Weintridtovy knihovny už druhého, kterou můžeme dnes v miku-lovské zámekské knihovně najít pod signaturou MIK 2446 (*Epiktet: Handbuch neu übersetzt und bearbeitet. Nebst zwei Abhandlungen über Übersetzungen aus dem Griechischen und das Stoische Lehrgebäude von Johann Georg Philipp Thiele, Frankfurt am Main 1790*).

Spousta dalších Weintridtových knih zatím čeká na své znovuoobjevení. Historie knihov-ny bývalého mikulovského probošta tak téměř kopíruje osud svého majitele, jenž kdysi pat-řil mezi nejvýznamnější osobnosti veřejného života rakouské monarchie, avšak ve městě, kde ukončil svou pozemskou pouť, se něj jako by zapomnělo. A tak dnes jen Weintridtův portrét na probošství a několik stovek jeho knih roztroušených po regálech zámekské knihovny před-stavují poslední hmotné vzpomínky na působení tohoto „rakouského Bolzana“ v Mikulově.

Poznámky:

¹ Viz ZEMEK, Metoděj: Vznik a vývoj kolegiátní kapituly v Mikulově, Jižní Morava, roč. 29 (1993), sv. 32, s. 99.

² Tamtéž.

³ Viz ANTONÍN, Luboš: Dietrichsteinská knihovna na zámku Mikulov, Sborník Národního muzea v Praze. Řada C: Literární historie, roč. 39–40 (1994–1995), č. 1–4, s. 16.

⁴ Viz ZEMEK, c. d., s. 99.

⁵ Viz RICHTER, Václav – KRSEK, Ivo – STEHLÍK, Miloš – ZEMEK, Metoděj: Mikulov, Brno 1971, s. 232.

⁶ Viz HANÁČEK, Jiří – KOS, Roman: Význačná kolegiátní kapitula u sv. Václava v Mikulově, Brno 2007, s. 9.

⁷ Viz ZEMEK, c. d., s. 100.

⁸ Viz MAREČEK, Jiří: Mikulov. Kolegiátní farní kostel sv. Václava, Brno 1999 (strojopis), s. 35–36.

⁹ Viz RICHTER – KRSEK – STEHLÍK – ZEMEK, c. d., s. 238.

¹⁰ Viz ANTONÍN, c. d., s. 16.

¹¹ Viz MAREČEK, c. d., s. 10.

¹² Viz Katalog über die im Vorsaale der fürstlich Dietrichstein'schen Bibliothek zu Nicolsburg aufgestellten Werke z roku 1872, který je uložen v mikulovské zámekské knihovně.

¹³ Viz TRANTÍREK, Miroslav: Dějiny mikulovské zámekské knihovny, Mikulov 1963, s. 42.

¹⁴ Tamtéž.

¹⁵ Tamtéž, s. 43.

¹⁶ Viz MAŠEK, Petr – WIENDLOVÁ, Zdena: Prvotisky ze zámekské knihovny Mikulov, Sborník Národního muzea v Praze. Řada C: Literární historie, roč. 39–40 (1994–1995), č. 1–4, s. 111.

¹⁷ Viz TRANTÍREK, c. d., s. 42.

¹⁸ Viz ZEMEK, Metoděj – ZIMÁKOVÁ, Alena – POLIŠENSKÝ, Josef: Okresní archiv Břeclav se sídlem v Mikulově. Průvodce po archívních fondech a sbírkách, Praha 1976, s. 33.

¹⁹ Viz TRANTÍREK, c. d., s. 51–52.

²⁰ Tamtéž, s. 42.

²¹ Viz ANTONÍN, c. d., s. 1.

²² Viz TRANTÍREK, c. d., s. 42–43.

Miroslav Koudela

Weintridt library

The third big library collection acquired for the Mikulov chateau library in the 19th century (after the Hoffman and Pruskov collections) was the so-called Weintridt library. Its original owner was prominent Catholic enlightenment thinker Vincenc Weintridt (1778–1849), who from 1808 served as professor of religious studies at the Vienna University Faculty of Arts. In his lectures he significantly diverged from the prescribed curriculum, and under the influence of Kant's philosophy in particular lectured on theology in a very freethinking manner. His hesitation to categorically reject the theses of his Prague colleague Bernard Bolzano proved fatal to his career as a university professor. In 1820 Weintridt was removed from his post, and later sent as punishment to be parish priest in the Lower Austrian town of Retz. There the "Austrian Bolzano" spent twenty years before owner of the Mikulov estate Franz Josef of Dietrichstein, his former student and admirer, called him to Mikulov and in 1843 set him up as the new provost of Mikulov's collegiate chapter. Weintridt served as head of the Mikulov chapter until his death in 1849. During his life Vincenc Weintridt assembled a voluminous library of more than 1750 books, which after his death became part of the Dietrichstein chateau library. This was a truly rare and rich library. It mainly contained works on philosophy and religion, along with history, pedagogy, philology, and belles lettres, including 11 first printings. Up until the beginning of the 20th century the Weintridt library remained as a closed unit located in a small hall of the Mikulov chateau library. The Weintridt library suffered its greatest harm in the 1930s when it along with the entire Dietrichstein family library was put up for sale at several auctions and its number of books was reduced by half. After reinstallation of the Mikulov chateau library in 1966, when all of the books were barbarically thrown together into one chaotically-arranged collection, the entire remaining stock of books from the Weintridt library was scattered over the entire main hall of the Mikulov chateau library. Today only a few of the books can be attributed with certainty to the library of Mikulov's one-time provost.